

Znanej sufrażystce. 104. rocznica nadania Polkom praw wyborczych

28.11.2022 14:20 Katarzyna Zielińska / BAM, o. Dziedzictwa Łodzi

kategoria: **Tożsamość i tradycja**

104 lata temu dekretem Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego kobiety w Polsce uzyskały prawo do głosowania. W rocznicę wydania dekretu uczczono Romanę Pachucką, łódzką sufrażystkę i zasłużoną nauczycielkę

fot. Patryk Waclawiak / UMŁ

Romana Pachucka urodziła się w 1886 r. Od wczesniej młodości wykazywała się pasją do nauki, by w późniejszym okresie aktywnie walczyć o umożliwienie kobietom studiowania na wyższych uczelniach. Była aktywną działaczką Związku Równouprawnienia Kobiet Polskich i założycielką koła Związku w Łodzi. Znana jest jednak przede wszystkim z doprowadzenia do rozkwitu jednego z najlepszych przedwojennych gimnazjów dla dziewcząt – Gimnazjum Żeńskiego im. Emilii Sczanieckiej w Łodzi (dziś IV L.O). W budynku szkoły przy Pomorskiej znajduje się jedyny ślad po zasłużonej dyrektorce – tablica ufundowana przez wychowanków.

W rocznicę dekretu (28 listopada) przed tablicą kwiaty złożyli przedstawiciele władz miasta.

- Romana Pachucka była jedną z najważniejszych polskich sufrażystek. Członkinie związku podejmowały najróżniejszą aktywność na rzecz poprawy warunków pracy, wyższego wykształcenia dla kobiet, pomagały najbiedniejszym rodzinom, przede wszystkim podnosiły jednak kwestię prawa wyborczego. Tylko ono daje prawdziwą szansę do decydowania w swoich sprawach, co często podkreślały. Mówiły: „głosowanie powszechne jest dopiero wtedy, kiedy i kobiety głosują”. – powiedziała wiceprezydent Małgorzata Moskwa – Wodnicka.
- Pamiętajmy, że prawo wyborcze raz uzyskane może zostać utracone. W dzisiejszą rocznicę staramy się przypomnieć ważność tego prawa.

- Wciąż bowiem są miejsca i okoliczności, w których kobiety muszą walczyć o swoje prawa, tak jak walczyły na łódzkich ulicach w roku 2020 – powiedział przewodniczący Rady Miejskiej w Łodzi Marcin Gołaszewski.

- Czy dziś żyjemy w świecie, w którym prawa kobiet są respektowane? – to pytanie zadawała Eliza Gaust, pełnomocnik Prezydenta Miasta Łodzi ds. Równego Traktowania - Kobiety w Unii Europejskiej zarabiają średnio o 16 proc. mniej niż mężczyźni, przy czym między poszczególnymi państwami występują znaczne różnice. 33 proc. kobiet w UE doświadczyło

przemocy. Kobiety stanowią także mniejszość na stanowiskach kierowniczych w różnych obszarach: w polityce, gospodarce, nauce i badaniach. Tylko 7,5 proc. członków zarządów i 7,7 proc. dyrektorów generalnych to kobiety.

Romana Pachucka należała do bardzo postępowej organizacji – liderkami Związku były najwybitniejsze aktywistki ówczesnych czasów, takie jak Maria Dulębianka lub Emilia Kuczalska-Reinschmit, założycielka feministycznego magazynu „Ster”. Torowała kobietom drogę do wyższych uczelni poprzez zbieranie informacji o warunkach przyjęcia na różne uczelnie, instruowała absolwentki szkół średnich, które dokumenty certyfikujące wykształcenie średnie są przez uniwersytety uznawane i jak je zdobyć.

Jako dyrektor gimnazjum żeńskiego (w latach 1926-1936) przyczyniła się do rozkwitu szkoły, oddając w zarządzanie uczniom wiele obszarów w życiu szkoły. Wspólnym wysiłkiem gminy szkolnej gmach został rozbudowany i wzbogacony np. o umywalnię. Realizowano w nim koła samopomocy koleżeńskiej i akcje charytatywne, wydawano również pismo, a jedną z największych szkolnych inwestycji było uruchomienie ośrodka wypoczynkowego dla uczennic w podłódzkich Sokolnikach.

Swoją działalność na rzecz równouprawnienia Romana Pachucka opisała w pamiętniku, wydanym po II wojnie światowej. To cenny zapis początku ruchu kobiet w Polsce oraz realiów w jakich się rozwijał.

*Stroje noszone przez uczestniczki rocznicy pochodzą z Łódzkiego Centrum Filmowego. Wielki magazyn kostiumów i rekwizytów, będący dziedzictwem po Wytwórni Filmów Fabularnych w Łodzi zaopatruje największe polskie plany filmowe, mając w posiadaniu dziesiątki tysięcy sztuk ubrań i rekwizytów filmowych.

